

Na osnovu člana 11 stav 1 Zakona o zaštiti konkurencije ("Službeni list CG", br. 44/12, 13/18 i 145/21), Vlada Crne Gore, na sjednici od _____ 2026. godine donijela je

UREDBU
O USLOVIMA I KRITERIJUMIMA GRUPNOG IZUZEĆA HORIZONTALNIH SPORAZUMA O
SPECIJALIZACIJI OD ZABRANE

Predmet

Član 1

Ovom uredbom propisuju se uslovi i kriterijumi grupnog izuzeća horizontalnih sporazuma o specijalizaciji od zabrane (u daljem tekstu: grupno izuzeće).

Značenje izraza

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovoj uredbi imaju sljedeća značenja:

- 1) **sporazum** je sporazum između preduzetnika, odluka udruženja preduzetnika ili usklađeno djelovanje;
- 2) **sporazum o specijalizaciji** je sporazum koji za predmet ima preuzimanje određene obaveze na jednostranoj ili uzajamnoj osnovi, odnosno koji za cilj ima zajedničku proizvodnju;
- 3) **sporazum o jednostranoj specijalizaciji** je sporazum između dvije ugovorne strane koje su učesnice na istom relevantnom tržištu proizvoda na osnovu kojeg jedna ugovorna strana preuzima obavezu da u potpunosti ili djelimično prestane ili se uzdrži od proizvodnje određenog proizvoda i da sve potrebe za tim proizvodom namiri od druge ugovorne strane koja preuzima obavezu proizvodnje i snabdijevanja;
- 4) **sporazum o uzajamnoj specijalizaciji** je sporazum između dvije ili više ugovornih strana koje su učesnice na istom relevantnom tržištu proizvoda, a na osnovu kojeg dvije ili više strana na uzajamnoj osnovi preuzimaju obavezu da u potpunosti ili djelimično prestanu ili se uzdrže od proizvodnje različitih proizvoda i da sve potrebe za tim proizvodom namire jedna od druge pri čemu svaka strana sporazuma preuzima obavezu proizvodnje i snabdijevanja;
- 5) **sporazum o zajedničkoj proizvodnji** je sporazum između dvije ili više ugovornih strana koji za cilj ima regulisanje uslova zajedničke proizvodnje određenih proizvoda;
- 6) **proizvod** je roba ili usluga, uključujući poluproizvode i finalne proizvode i usluge, osim usluga distribucije i zakupa;
- 7) **proizvodnja** je proizvodnja robe ili priprema usluga, uključujući i proizvodnju koju vrši podizvođač;
- 8) **proizvod specijalizacije** je proizvod koji je predmet proizvodnje u skladu sa sporazumom o specijalizaciji;
- 9) **proizvod na kraju proizvodnog lanca** je proizvod u čijoj proizvodnji se proizvod specijalizacije koristi kao input od strane jednog ili više učesnika u sporazumu i kojeg ti učesnici prodaju na tržištu;
- 10) **priprema usluga** su aktivnosti koje u lancu nabavke prethode pružanju usluga krajnjim korisnicima;
- 11) **konkurent** je stvarni ili potencijalni konkurent:
 - a) **stvarni konkurent** je učesnik koji je aktivan na istom relevantnom tržištu;
 - b) **potencijalni konkurent** je učesnik za koga se, u odsustvu sporazuma o specijalizaciji, može opravdano očekivati da će u roku od tri godine snositi neophodna dodatna ulaganja ili druge neophodne troškove radi ulaska na relevantno tržište;
- 12) **obaveza ekskluzivnog snabdijevanja** je obaveza, iz sporazuma o specijalizaciji, da se proizvodom specijalizacije ne snabdijevaju konkurenti koji nijesu ugovorne strane sporazuma o specijalizaciji;
- 13) **obaveza ekskluzivne kupovine** je obaveza kupovine proizvoda specijalizacije isključivo od druge ugovorne strane iz sporazuma o specijalizaciji;

14) **distribucija** je prodaja i isporuka proizvoda specijalizacije kupcima, uključujući i komercijalizaciju tih proizvoda;

15) **zajednička distribucija** je distribucija proizvoda specijalizacije koju dvije ili više ugovornih strana sprovode zajednički, preko zajedničkog tima, organizacije ili privrednog društva, ili preko zajednički imenovanog trećeg lica – distributera, pod uslovom da to treće lice nije konkurent;

16) **relevantno tržište** je relevantno tržište proizvoda i geografsko tržište proizvoda kojem pripadaju proizvodi specijalizacije, a kada se proizvodi specijalizacije u potpunosti ili djelimično interno koriste kao input za proizvodnju proizvoda na kraju proizvodnog lanca – to je i relevantno tržište proizvoda i geografsko tržište kojem pripadaju ti proizvodi na kraju proizvodnog lanca;

17) **povezani učesnici na tržištu** su dva ili više učesnika koji su povezani na način da jedan učesnik kontroliše drugog ili više učesnika.

Vrste sporazuma na koje se primjenjuje grupno izuzeće

Član 3

(1) Pored sporazuma iz ove uredbe, grupno izuzeće primjenjuje se i na horizontalne sporazume iz člana 8 Zakona o zaštiti konkurencije (u daljem tekstu: Zakon) koji za predmet imaju prenos ili ustupanje prava intelektualne svojine jednoj ili više ugovornih strana, ako prenos ili ustupanje prava intelektualne svojine nije osnovni cilj sporazuma, ali je neposredno povezano sa sprovođenjem sporazuma o specijalizaciji i neophodno je radi njegovog sprovođenja.

(2) Grupno izuzeće primjenjuje se na sporazume o specijalizaciji ako ugovorne strane:

- 1) preuzimaju obavezu ekskluzivne kupovine ili ekskluzivne prodaje; ili
- 2) zajedno distribuiraju proizvod specijalizacije.

Ograničenja koja ne mogu biti predmet ograničenja

Član 4

(1) Grupno izuzeće ne primjenjuje se na sporazume o specijalizaciji koji neposredno ili posredno, samostalno ili zajedno s drugim činionicima pod kontrolom ugovornih strana sadrže ograničenja koja imaju za cilj:

1) utvrđivanje cijena pri prodaji proizvoda specijalizacije trećim licima, osim utvrđivanja cijena koje se naplaćuju neposrednim kupcima u kontekstu zajedničke distribucije;

2) ograničavanje obima proizvodnje ili prodaje, osim:

a) utvrđivanja kapaciteta i obima proizvodnje u kontekstu sporazuma o jednostranoj ili uzajamnoj specijalizaciji;

b) utvrđivanja kapaciteta i obima proizvodnje u kontekstu sporazuma o zajedničkoj proizvodnji; ili

c) utvrđivanja prodajnih ciljeva u kontekstu zajedničke distribucije;

3) podjelu tržišta ili kupaca.

(2) Grupno izuzeće primjenjuje se na odredbe sporazuma o specijalizaciji kojima se zajednički utvrđuju cijene neposrednim kupcima u slučajevima uspostavljene zajedničke distribucije učesnika sporazuma o specijalizaciji.

Uslov ispunjenja tržišnih udjela

Član 5

(1) Sporazumi koji ispunjavaju uslove iz člana 3 ove uredbe mogu biti izuzeti od zabrane ako zajednički tržišni udio učesnika u sporazumu nije veći od 20% na bilo kom relevantnom tržištu kojima pripadaju proizvodi specijalizacije.

(2) Ako se proizvodi na kraju proizvodnog lanca specijalizacije u potpunosti ili djelimično interno koriste kao input u proizvodnji koje učesnici u sporazumu prodaju na tržištu, grupno izuzeće od zabrane primjenjuje se samo ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uslovi:

a) zajednički tržišni udio učesnika u sporazumu ne prelazi 20% ni na jednom od relevantnih tržišta kojima pripadaju proizvodi specijalizacije; i

b) zajednički tržišni udio učesnika u sporazumu ne prelazi 20% ni na jednom od relevantnih tržišta kojima pripadaju proizvodi na kraju proizvodnog lanca.

(3) Tržišni udio iz stava 1 ovog člana, izračunava se na osnovu vrijednosti prometa u godini koja prethodi godini u kojoj je sporazum zaključen.

(4) Ako podaci o prometu nisu dostupni, tržišni udio se može izračunati na osnovu procjena zasnovanih na drugim pouzdanim podacima o tržištu, uključujući i podatke o obimu prometa.

(5) Ako podaci za prethodnu godinu nijesu reprezentativni za položaj učesnika na relevantnom tržištu, tržišni udio se računa kao prosjek tržišnih udjela za tri prethodne kalendarske godine.

(6) Tržišni udio učesnika obuhvata i tržišne udjele povezanih lica, a kod zajedničke kontrole, tržišni udio tog lica se pripisuje u jednakim djelovima svim licima koja vrše zajedničku kontrolu.

(7) Ako su tržišni udjeli učesnika u sporazumu u trenutku zaključenja sporazuma manji ili jednaki pragu od 20%, ali nakon toga pređu taj prag na najmanje jednom od relevantnih tržišta, grupno izuzeće od zabrane nastavlja da se primjenjuje u razdoblju od dvije uzastopne kalendarske godine nakon kalendarske godine u kojoj je taj prag prvi put prekoračen.

Ukidanje grupnog izuzeća

Član 6

(1) Agencija za zaštitu konkurencije može ukinuti izuzeća u pojedinačnim slučajevima, u skladu sa članom 46 Zakona o zaštiti konkurencije, ako u konkretnom slučaju utvrdi da sporazumi o specijalizaciji na koje se primjenjuje izuzeće predviđeno ovim pravilnikom ipak proizvode efekte koji nijesu u skladu sa članom 9 Zakona o zaštiti konkurencije.

(2) Agencija za zaštitu konkurencije može ukinuti izuzeće u skladu sa ovom uredbom naročito kada je relevantno tržište visoko koncentrisano i konkurencija je već slaba, na primjer zbog jednog ili više sljedećih faktora:

- 1) pojedinačne tržišne pozicije drugih učesnika na tržištu;
- 2) veze između drugih učesnika na tržištu stvorene paralelnim sporazumima o specijalizaciji;
- 3) veze između stranaka i drugih učesnika na tržištu.

Prestanak važenja

Član 7

Danom stupanja na snagu ove uredbe prestaje da važi Uredba o grupnom izuzeću od zabrane horizontalnih sporazuma o specijalizaciji („Službeni list CG“, broj 13/14).

Stupanje na snagu

Član 8

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

VLADA CRNE GORE

Broj: _____
Podgorica, _____ 2026. godine

Predsjednik,
mr Milojko Spajić